

Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych
Politechnika Warszawska

Wstęp do sztucznej inteligencji

Raport z laboratorium nr 1

Jan Kuc

Warszawa, 2022

Spis treści

| | |
|---|----|
| 1. Wstęp | 2 |
| 1.1. Ogólna postać algorytmów optymalizacji | 2 |
| 1.2. Algorytm gradientu prostego | 2 |
| 2. Eksperymenty i wyniki | 4 |
| 2.1. Funkcja jednowymiarowa | 4 |
| 2.1.1. Testy dla $x_0=-1.5$ | 4 |
| 2.1.2. Testy dla $x_0=2.1$ | 7 |
| 2.1.3. Testy dla $x_0=-4$ | 9 |
| 2.1.4. Testy dla $x_0=0.2$ | 11 |
| 2.1.5. Wnioski | 13 |
| 2.2. Funkcja dwuwymiarowa | 14 |
| 2.2.1. Testy dla $x_0=[2,-2]$ | 14 |
| 2.2.2. Testy dla $x_0=[1,2.5]$ | 16 |
| 2.2.3. Testy dla $x_0=[-1,-1.5]$ | 18 |
| 2.2.4. Testy dla $x_0=[0.2,0.6]$ | 21 |
| 2.2.5. Wnioski | 23 |

1. Wstęp

Celem ćwiczenia była implementacja algorytmu gradientu prostego, a następnie zastosowanie go do znalezienia minimum dwóch funkcji: \mathbf{f} i \mathbf{g} . Następnie, należało przeprowadzić eksperymenty, w celu zbadania wpływu rozmiaru kroku dla empirycznie dobieranych, różnych punktów początkowych.

Do badań wykorzystano poniższe funkcje:

$$f(x) = \frac{1}{4}x^4$$

$$g(x) = 2 - \exp(-x_1^2 - x_2^2) - 0.5 \exp(-(x_1 + 1.5)^2 - (x_2 - 2)^2)$$

Oraz ich gradienty:

$$\nabla f(x) = x^3$$

$$\nabla g(x) = \begin{bmatrix} 2x_1 \exp(x_1^2 - x_2^2) + (x_1 + 1.5) \exp(-(x_1 + 1.5)^2 - (x_2 - 2)^2) \\ 2x_2 \exp(-x_1^2 - x_2^2) + (x_2 - 2) \exp(-(x_1 + 1.5)^2 - (x_2 - 2)^2) \end{bmatrix}$$

1.1. Ogólna postać algorytmów optymalizacji

Ogólną postać problemu optymalizacji lokalnej bez ograniczeń, przy założeniu, że funkcja f jest różniczkowalna, można przedstawić za pomocą wzoru:

$$f^x = \min\{f(x) : x \in R^n\}$$

Dla $x \in R^n \nabla f(x) = 0$, tzn. punktu startowego nie będącego punktem stacjonarnym.

Wyznaczamy nowy punkt $x^{k+1} = x^k + \alpha d$

Gdzie:

$d \in R^n$ jest kierunkiem poprawy α oznacza długość kroku, w którym dokonywane jest przesunięcie w kierunku d , tak aby $f(x^{k+1}) = f(x^k + \alpha d) < f(x^k)$

1.2. Algorytm gradientu prostego

Algorytm gradientu prostego należy do rodziny algorytmów kierunków poprawy, których ogólne działania przedstawiono powyżej. W każdej iteracji wykonywany jest krok w najlepszym kierunku wyznaczonym przez ujemny gradient funkcji. Zależnie od wybranej metody optymalizacji, długość kroku w optymalnym kierunku może być stała w każdym kroku lub dobrana za pomocą metod optymalizacji jednowymiarowej w sposób, który zagwarantuje możliwie największy spadek wartości funkcji. Działanie jest wolne, algorytm jest zbieżny liniowo.

W trakcie implementacji algorytmu należy również zadbać o dobranie odpowiednich **kryteriów stopu**, a więc warunków, dla których spełnienie chociaż jednego oznacza zakończenie działania algorytmu.

W tym przypadku jako kryteria stopu wykorzystano:

1. $k \leq max_k$ (maksymalna liczba iteracji)
2. $\|\nabla f(x_k)\| \leq \epsilon$ (gradient bliski zeru - test stacjonarności)
3. $\|x_{k+1} - x_k\| \leq \epsilon$ (brak poprawy rozwiązania)

2. Eksperymenty i wyniki

Podczas przeprowadzonych eksperymentów badany był głównie wpływ zmiany długości kroku początkowego na działanie algorytmu, przy różnych punktach startowych.

Oprócz tego, dobierane były parametry takie jak:

- β - współczynnik zmiany długości kroku
- ϵ - dopuszczalna tolerancja
- *max_it* - maksymalna liczba iteracji

Dla każdego wykonanego testu zwracane są dane zawierające informacje o parametrach początkowych, a także:

- punkt stanowiący znalezione rozwiązanie
- wartość funkcji w wyznaczonym punkcie
- rozmiar kroku e , gdyż może on ulec zmianie w trakcie działania algorytmu
- kryterium stopu, które zatrzymało algorytm
- wykonaną liczbę iteracji

W przypadku rozwiązywania problemu funkcji jednowymiarowej, program generuje dwa wykresy:

1. wykres wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej
2. wykres $f(x_i)$ - będący trajektorią punktów generowanych przez optymalizator w każdej iteracji

Dla problemu funkcji dwuwymiarowej otrzymujemy:

1. wykres konturowy prezentujący trajektorię punktów generowanych w kolejnych iteracjach algorytmu
2. wykres trójwymiarowy również pokazujący ścieżkę generowanych punktów

2.1. Funkcja jednowymiarowa

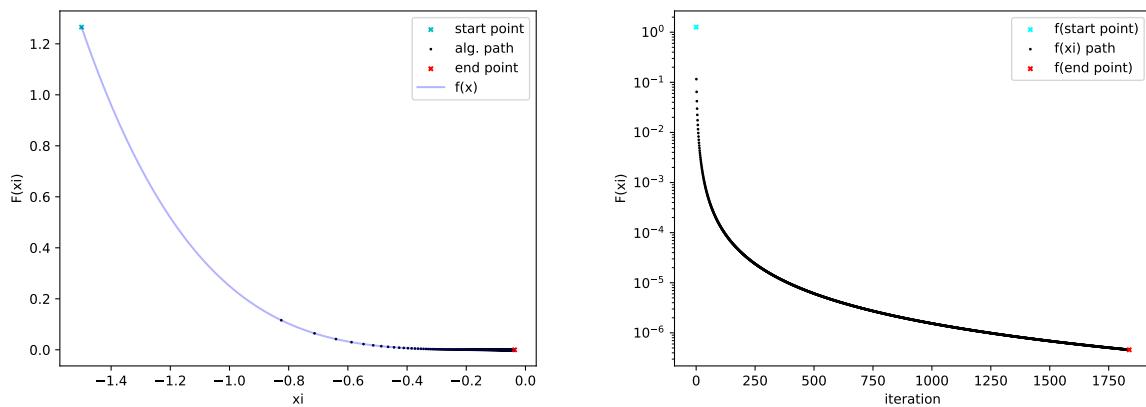
Wybrano 4 punkty początkowe $x_0: -1.5, 2.1, -4, 0.2$, dla których przeprowadzono eksperymenty zmiany długości kroku.

2.1.1. Testy dla $x_0=-1.5$

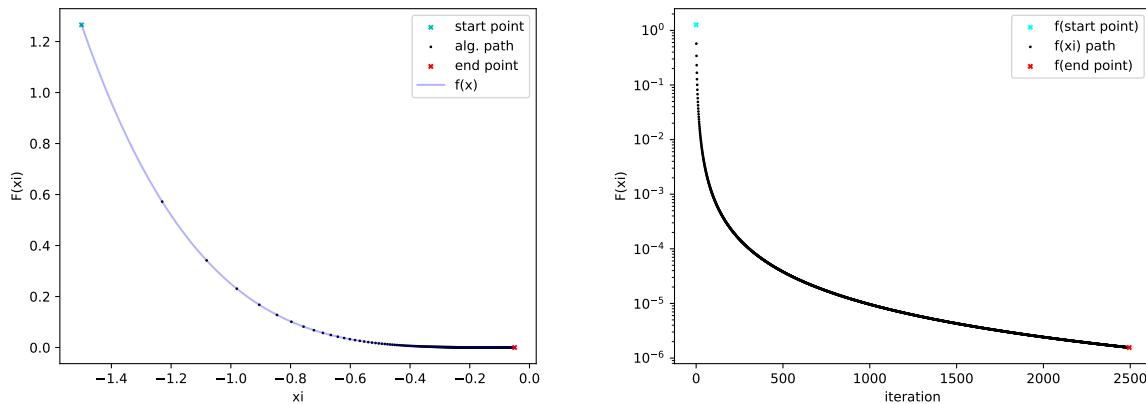
| x0 | krok e | β | ϵ | max_it | xi | f_min(xi) | kryt. stopu | l. iteracji | krok e |
|------|--------|---------|------------|--------|---------|-----------|--------------|-------------|--------|
| -1.5 | 0.2 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | -0.0368 | 4.6e-07 | brak poprawy | 1836 | 0.2 |
| -1.5 | 0.08 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | -0.0499 | 1.56e-06 | brak poprawy | 2494 | 0.08 |
| -1.5 | 0.01 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | -0.099 | 2.5e-05 | brak poprawy | 4976 | 0.01 |
| -1.5 | 0.004 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | -0.136 | 8.48e-05 | brak poprawy | 2494 | 0.004 |
| -1.5 | 0.6 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | 0.0255 | 1.06e-07 | brak poprawy | 1273 | 0.6 |
| -1.5 | 0.9 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | -0.022 | 6.28e-08 | brak poprawy | 1112 | 0.81 |

Tab. 2.1: Wyniki dla algorytmu gradientu prostego, przy zmianie długości kroku e

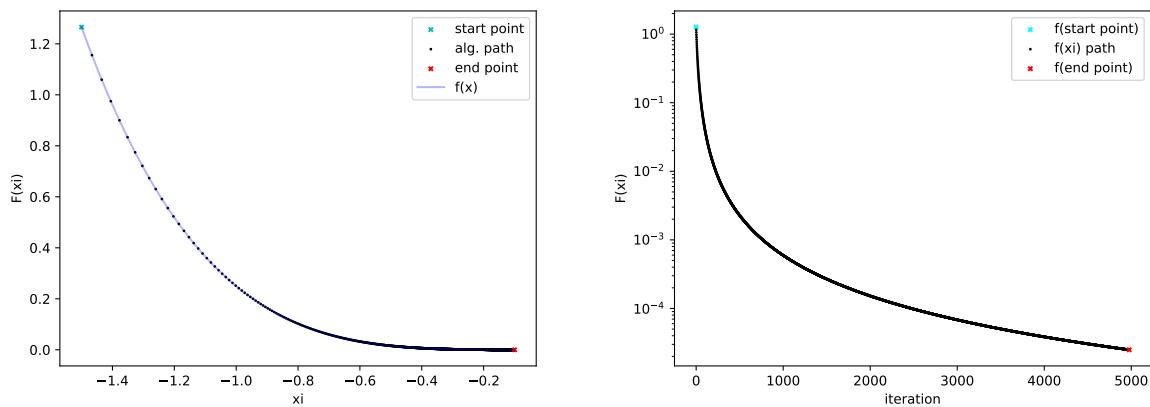
$$x_0 = -1.5$$



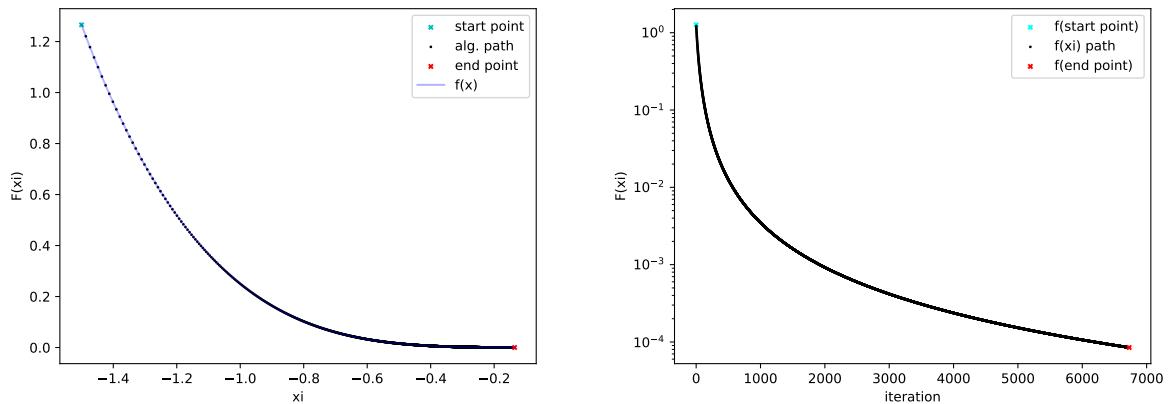
Rys. 2.1: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = -1.5$ i początkowej długości kroku $e = 0.2$.



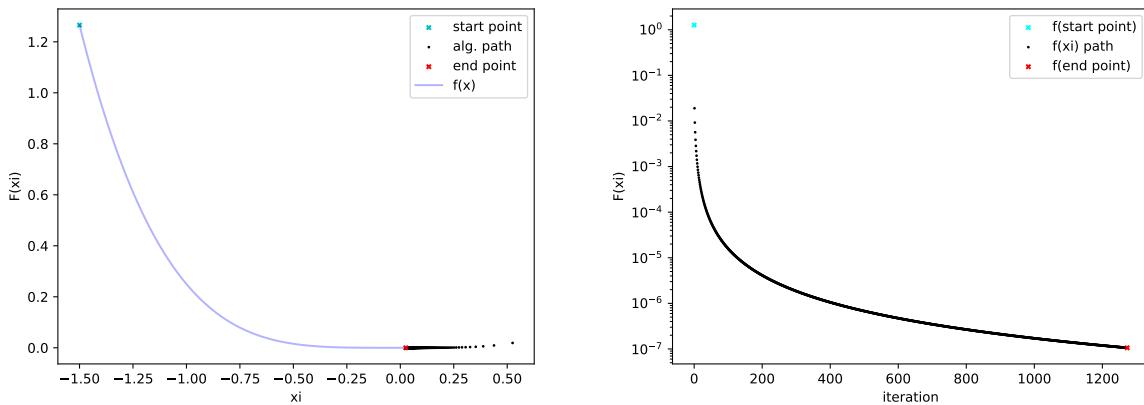
Rys. 2.2: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = -1.5$ i początkowej długości kroku $e = 0.08$.



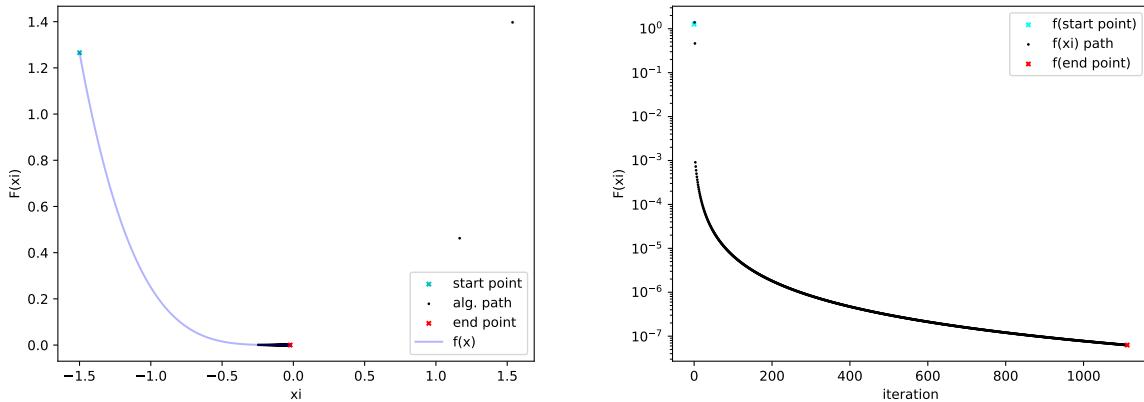
Rys. 2.3: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = -1.5$ i początkowej długości kroku $e = 0.01$.



Rys. 2.4: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = -1.5$ i początkowej długości kroku $e = 0.004$.



Rys. 2.5: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = -1.5$ i początkowej długości kroku $e = 0.6$.

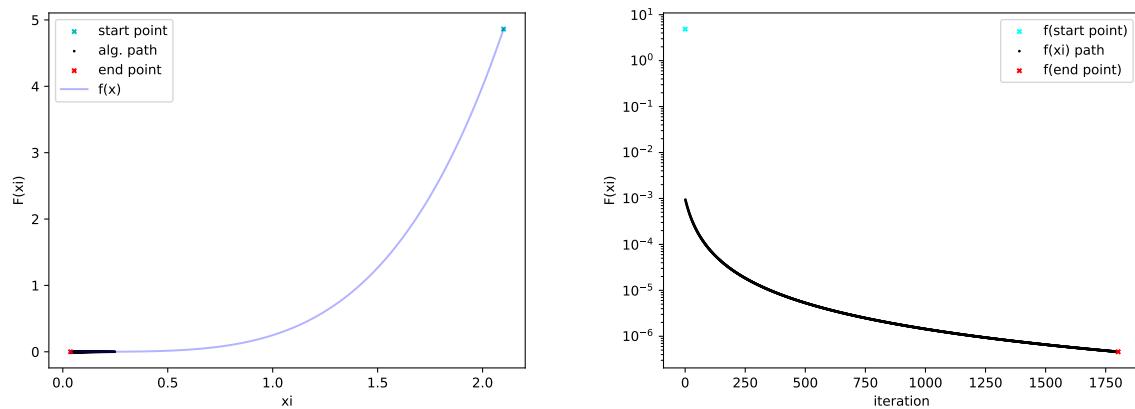


Rys. 2.6: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = -1.5$ i początkowej długości kroku $e = 0.9$.

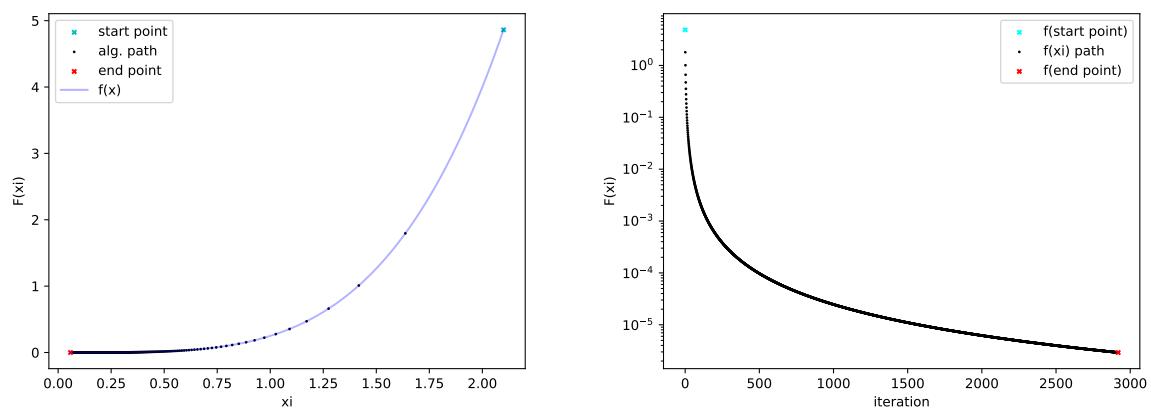
2.1.2. Testy dla $x_0=2.1$

| x_0 | krok e | β | ϵ | max_it | x_i | $f_{\min}(x_i)$ | kryt. stopu | l. iteracji | krok e |
|-------|----------|---------|------------|--------|--------|-----------------|--------------|-------------|----------|
| 2.1 | 0.2 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | 0.0368 | 4.6e-07 | brak poprawy | 1802 | 0.2 |
| 2.1 | 0.05 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | 0.058 | 2.92e-06 | brak poprawy | 2919 | 0.05 |
| 2.1 | 0.005 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | 0.126 | 6.3e-05 | brak poprawy | 6275 | 0.005 |
| 2.1 | 0.7 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | 0.024 | 8.81e-08 | brak poprawy | 1216 | 0.61 |

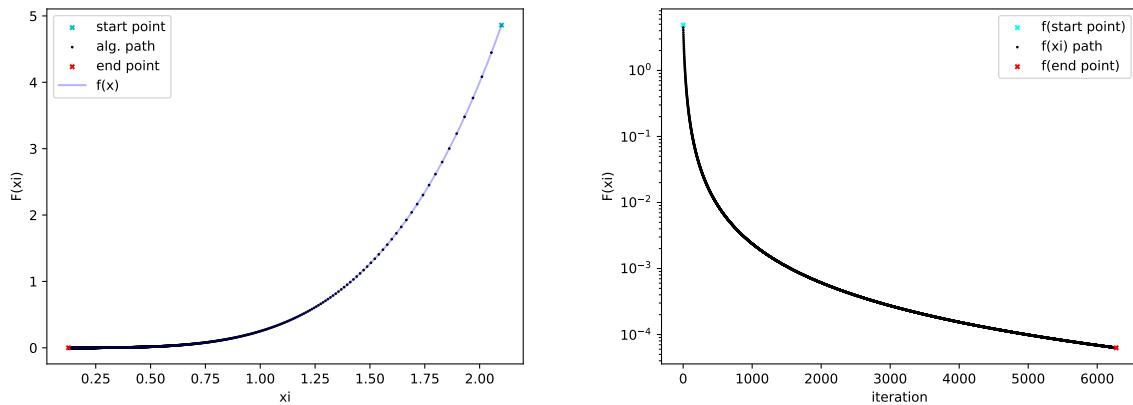
Tab. 2.2: Wyniki dla algorytmu gradientu prostego, przy zmianie długości kroku e
 $x_0 = 2.1$



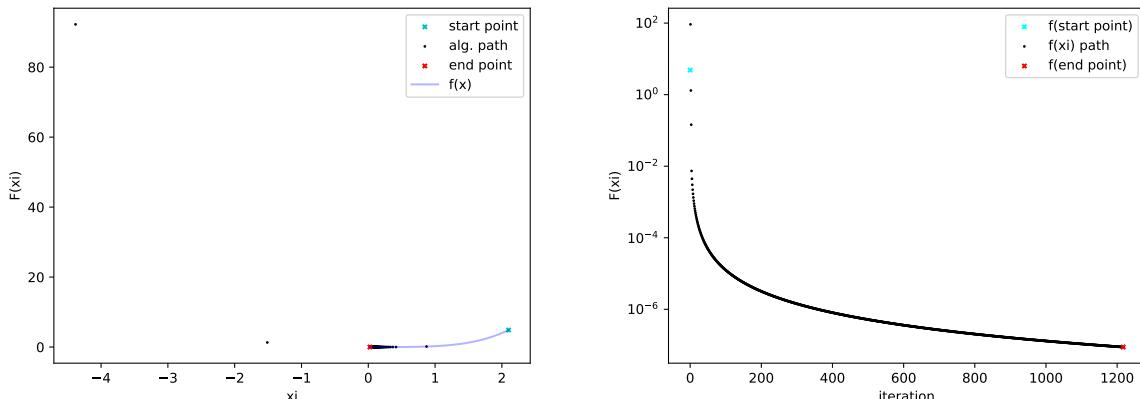
Rys. 2.7: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = 2.1$ i początkowej długości kroku $e = 0.2$.



Rys. 2.8: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = 2.1$ i początkowej długości kroku $e = 0.05$.



Rys. 2.9: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = 2.1$ i początkowej długości kroku $e = 0.005$.

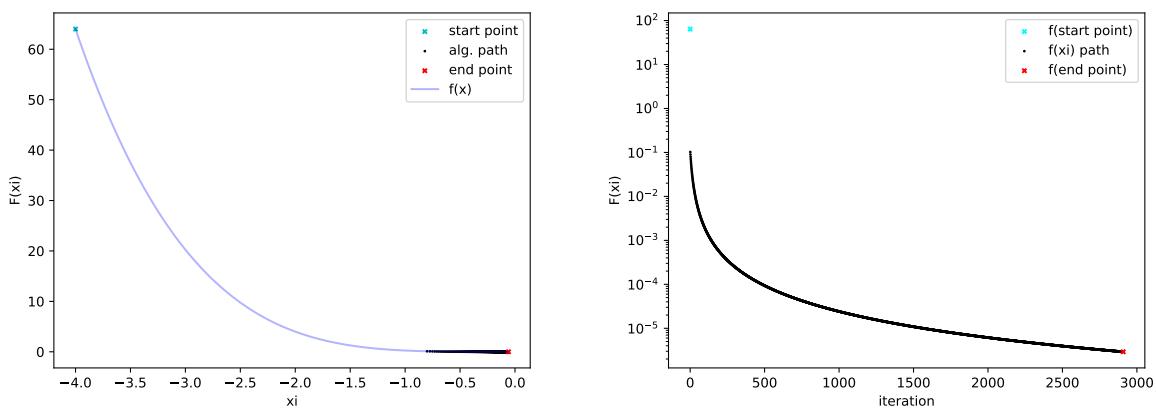


Rys. 2.10: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = 2.1$ i początkowej długości kroku $e = 0.7$.

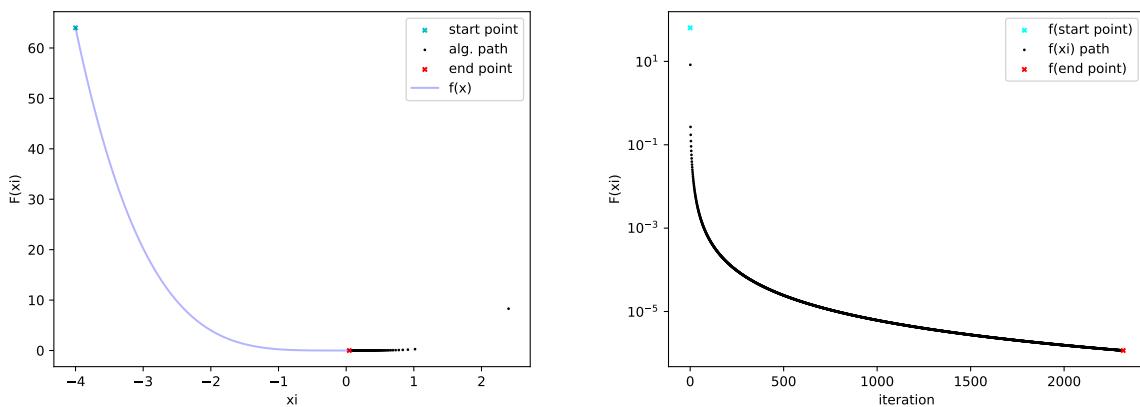
2.1.3. Testy dla $x_0=-4$

| x_0 | krok e | β | ϵ | max_it | x_i | $f_{\min}(x_i)$ | kryt. stopu | l. iteracji | krok e |
|-------|----------|---------|------------|--------|---------|-----------------|--------------|-------------|----------|
| -4 | 0.05 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | -0.0585 | 2.92e-06 | brak poprawy | 2908 | 0.05 |
| -4 | 0.1 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | 0.046 | 1.16e-06 | brak poprawy | 2316 | 0.1 |
| -4 | 0.002 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | -0.171 | 0.00021 | brak poprawy | 8532 | 0.002 |

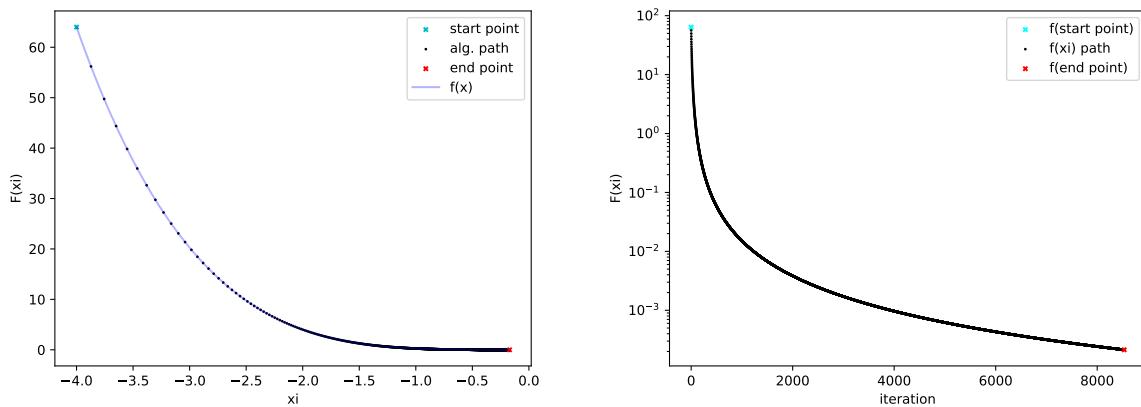
Tab. 2.3: Wyniki dla algorytmu gradientu prostego, przy zmianie długości kroku e
 $x_0 = -4$



Rys. 2.11: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = -4$ i początkowej długości kroku $e = 0.05$.



Rys. 2.12: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = -4$ i początkowej długości kroku $e = 0.1$.

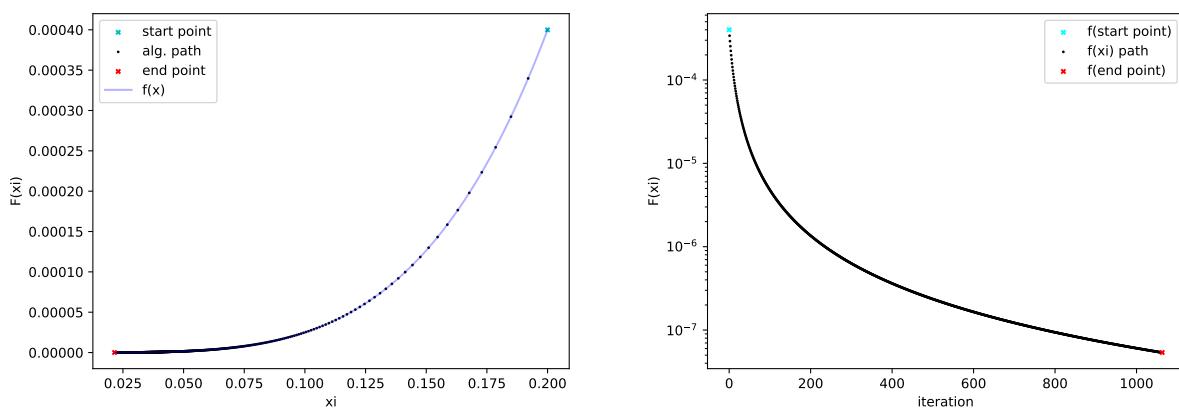


Rys. 2.13: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = -4$ i początkowej długości kroku $e = 0.002$.

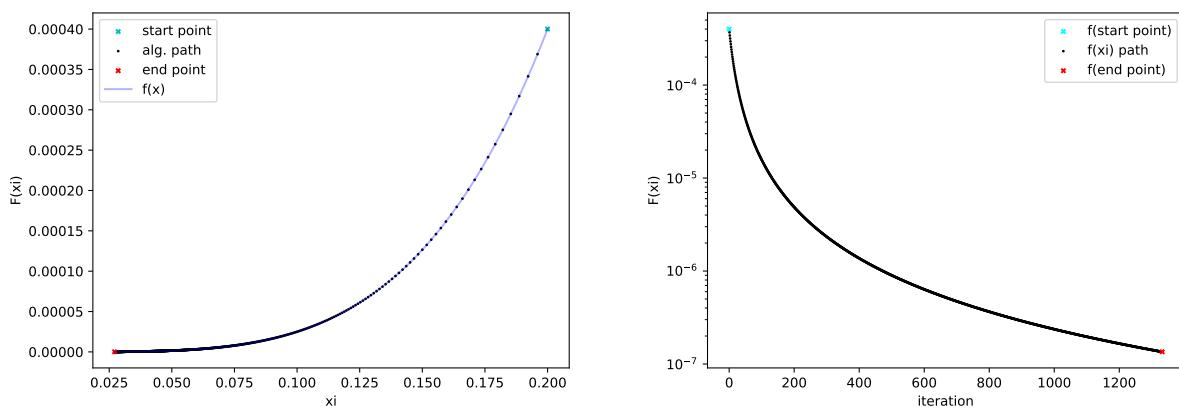
2.1.4. Testy dla $x_0=0.2$

| x_0 | krok e | β | ϵ | max_it | x_i | $f_{\min}(x_i)$ | kryt. stopu | l. iteracji | krok e |
|-------|----------|---------|------------|--------|-------|-----------------|--------------|-------------|----------|
| 0.2 | 1 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | 0.022 | 5.38e-08 | brak poprawy | 1063 | 1 |
| 0.2 | 0.5 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | 0.027 | 1.35e-07 | brak poprawy | 1332 | 0.5 |
| 0.2 | 0.08 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | 0.05 | 1.56e-06 | brak poprawy | 2344 | 0.08 |
| 0.2 | 0.007 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | 0.11 | 4.02e-05 | brak poprawy | 3847 | 0.007 |
| 0.2 | 2 | 0.9 | 0.00001 | 10000 | 0.021 | 5.39e-08 | brak poprawy | 530 | 2 |

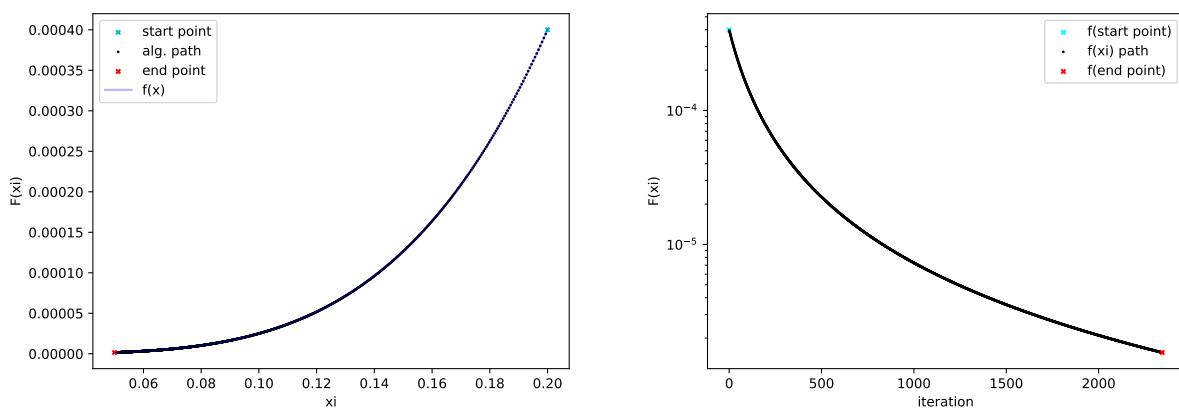
Tab. 2.4: Wyniki dla algorytmu gradientu prostego, przy zmianie długości kroku e
 $x_0 = 0.2$



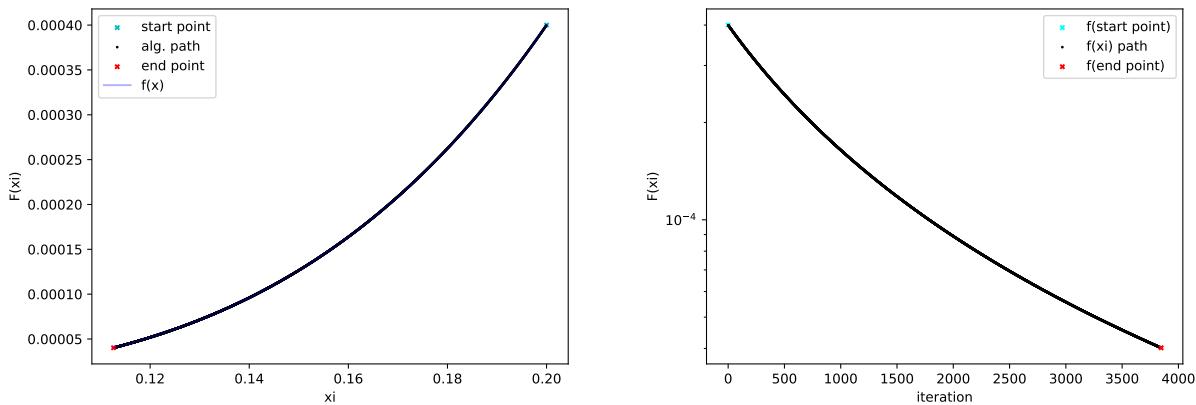
Rys. 2.14: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = 0.2$ i początkowej długości kroku $e = 1$.



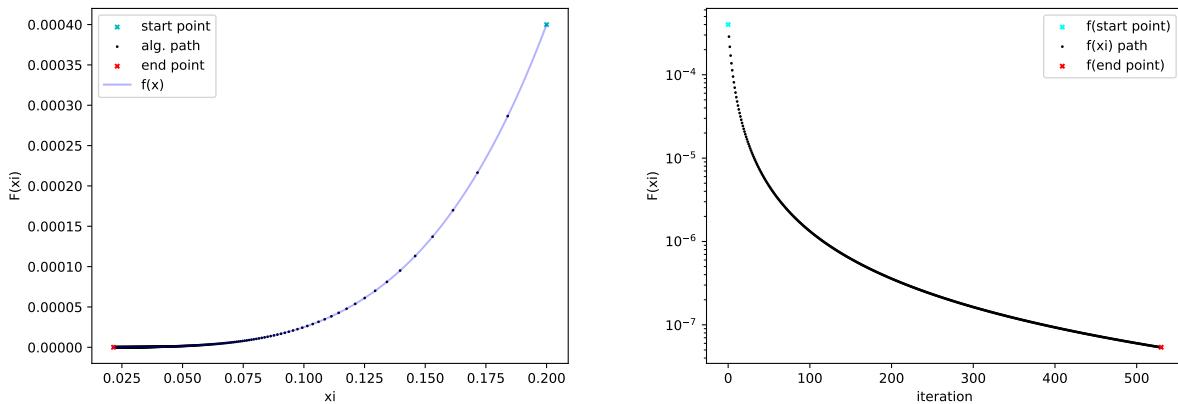
Rys. 2.15: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = 0.2$ i początkowej długości kroku $e = 0.5$.



Rys. 2.16: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = 0.2$ i początkowej długości kroku $e = 0.08$.



Rys. 2.17: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = 0.2$ i początkowej długości kroku $e = 0.007$.



Rys. 2.18: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji, a także zmiany wartości funkcji celu w funkcji liczby iteracji w skali logarytmicznej, dla punktu startowego $x_0 = 0.2$ i początkowej długości kroku $e = 2$.

2.1.5. Wnioski

Testy działania metody gradientu prostego wykonane dla problemu minimalizacji funkcji $f(x) = \frac{1}{4}x^4$, dla czterech różnych punktów startowych oraz zmian długości kroku e , pokazują, że w przypadku punktów **x0** rozsądnie oddalonych od okolic szukanego rozwiązania, algorytm działa szybciej i daje lepsze rezultaty wraz ze wzrostem długości kroku. Dla stosunkowo małych wartości e (np. 0.05, 0.01, 0.004) algorytm również znajduje dość zadowalające rozwiązania, lecz wartość funkcji celu jest o kilka rzędów wielkości większa niż dla najlepszego uzyskanego rozwiązania dla: $x_0=-1.5$, $e=0.9$. W przypadku punktu startowego $x_0=-1.5$ powtórzono testy dla kroków 0.01 i 0.9, przy zmniejszonej wartości tolerancji $\epsilon=0.0000001$, co zostało zaprezentowano w tabeli 2.5.

| x0 | krok e | β | ϵ | max_it | xi | f_min(xi) | kryt. stopu | l. iteracji | krok e |
|------|--------|---------|------------|--------|--------|-----------|--------------|-------------|--------|
| -1.5 | 0.01 | 0.9 | 0.0000001 | 10000 | -0.071 | 6.21e-06 | max iteracje | 10000 | 0.01 |
| -1.5 | 0.9 | 0.9 | 0.0000001 | 10000 | -0.007 | 7.87e-10 | max iteracje | 10000 | 0.81 |

Tab. 2.5: Wyniki dla algorytmu gradientu prostego, przy zmianie długości kroku e $x_0 = -1.5$, przy zmniejszonej wartości tolerancji ϵ .

Tym razem widoczna jest zmiana kryterium stopu z powtarzającego się podczas głównych testów braku poprawy, na przekroczenie maksymalnej liczby iteracji. Tym samym zauważalna jest poprawa otrzymywanych wyników, lecz jeszcze bardziej uwydatnia się przewaga długości kroku 0.9.

Dla punktu startowego $x_0=0.2$, a więc znajdującego się stosunkowo blisko minimum funkcji znajdującego się w $x=0$, widać różnicę przede wszystkim w szybkości znajdowania jakościowych rozwiązań problemu, względem reszty testowanych punktów, znajdujących się dalej.

Im bardziej oddalony punkt startowy od minimum znajdującym się w punkcie $x=0$ oraz im mniejsza długość kroku e , tym dla minimalizacji funkcji jednowymiarowej algorytm działa wolniej i po większej liczbie iteracji osiąga satysfakcyjne rezultaty.

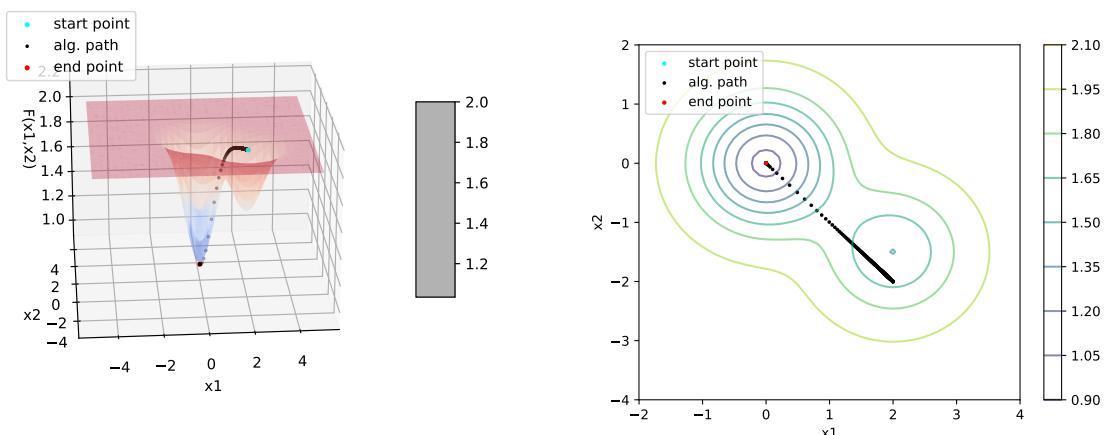
2.2. Funkcja dwuwymiarowa

Wybrano 4 punkty początkowe x_0 : $[2, -2]$, $[1, 2.5]$, $[-1, -1.5]$, $[0.2, 0.6]$, dla których przeprowadzono eksperymenty zmiany długości kroku.

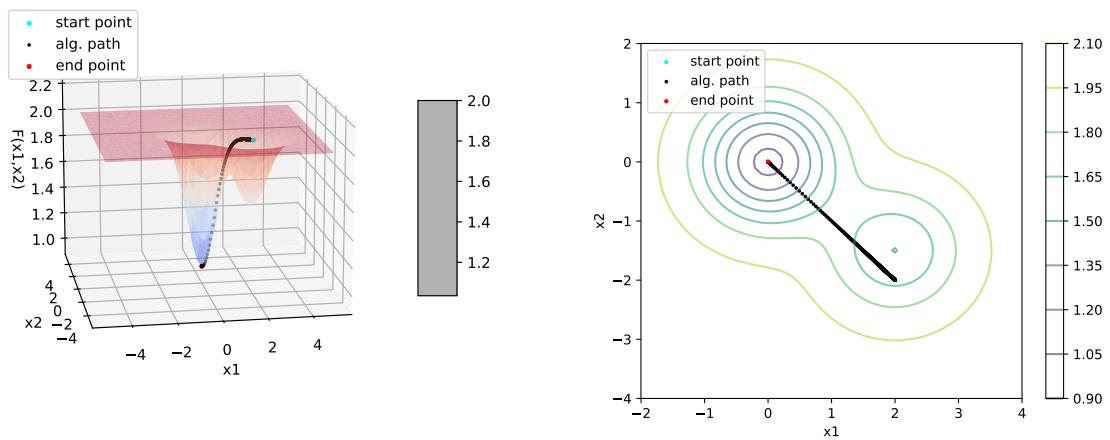
2.2.1. Testy dla $x_0=[2, -2]$

| x0 | krok e | β | ϵ | max_it | xi | f_min(xi) | kryt. stopu | l. iteracji | krok e |
|--------|--------|---------|------------|--------|-------------------|-----------|----------------------|-------------|--------|
| [2,-2] | 0.2 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00146, 0.002] | 0.999 | brak poprawy | 581 | 0.2 |
| [2,-2] | 0.08 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00146, 0.002] | 0.999 | brak poprawy | 1450 | 0.08 |
| [2,-2] | 0.01 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [1.582, -1.582] | 1.99 | maks iteracje | 10000 | 0.01 |
| [2,-2] | 0.8 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00146, 0.002] | 0.999 | gradient bliski zeru | 2494 | 0.8 |

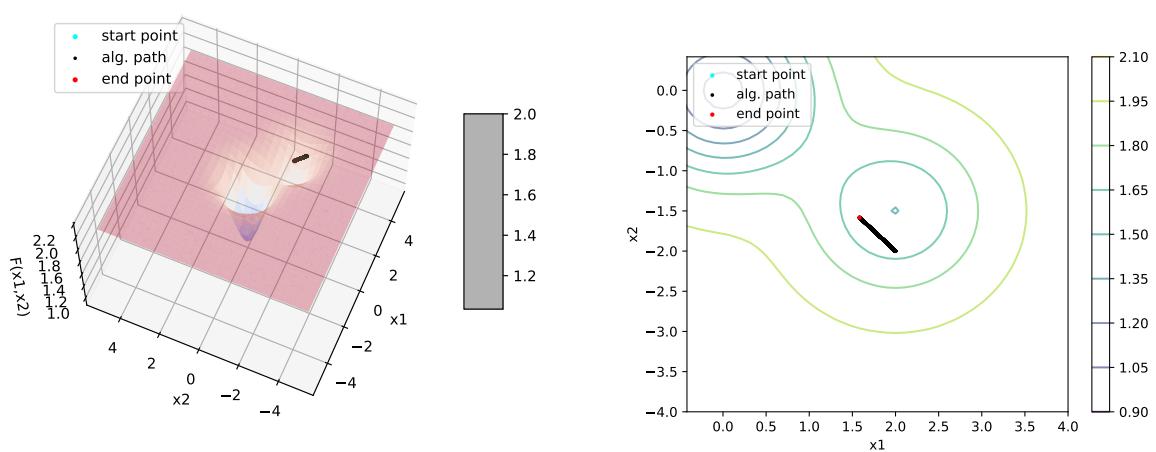
Tab. 2.6: Wyniki dla algorytmu gradientu prostego, przy zmianie długości kroku e $x_0 = [2, -2]$



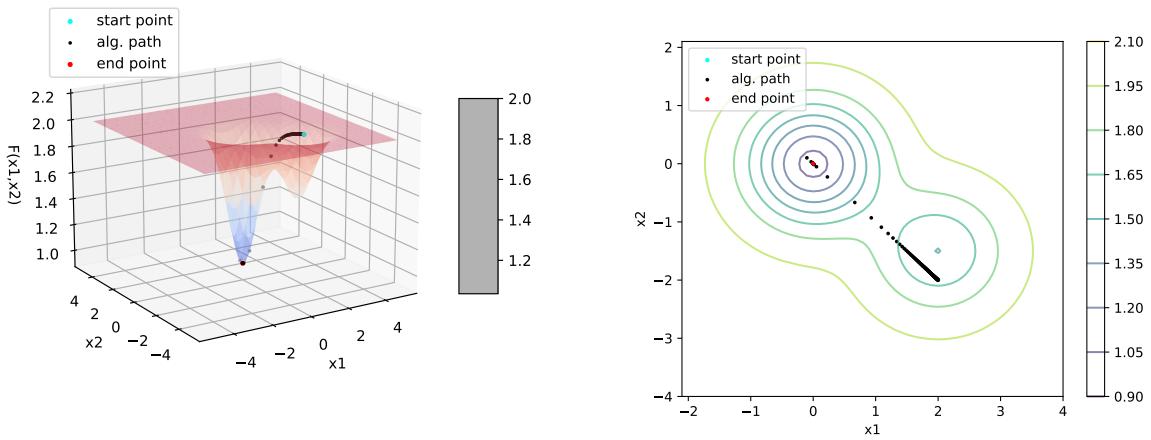
Rys. 2.19: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [2, -2]$ i początkowej długości kroku $e = 0.2$.



Rys. 2.20: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [2, -2]$ i początkowej długości kroku $e = 0.08$.



Rys. 2.21: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [2, -2]$ i początkowej długości kroku $e = 0.01$.

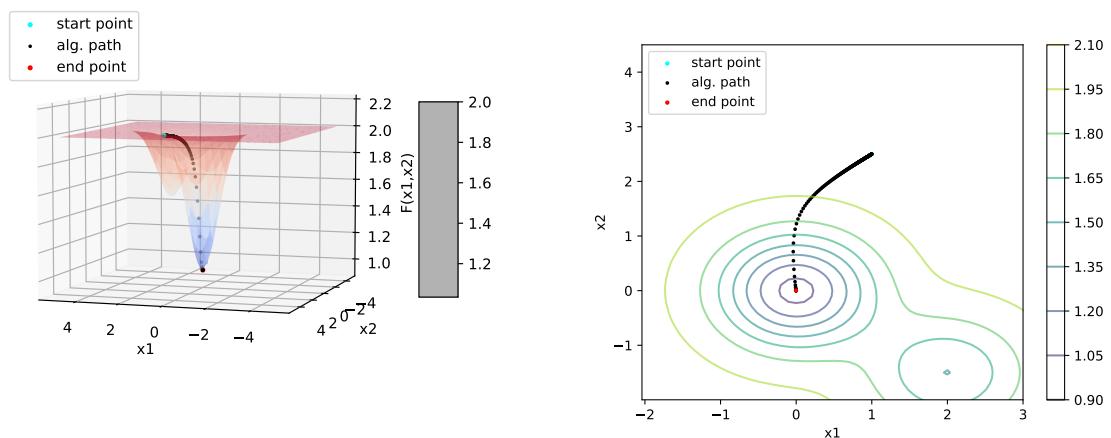


Rys. 2.22: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [2, -2]$ i początkowej długości kroku $e = 0.8$.

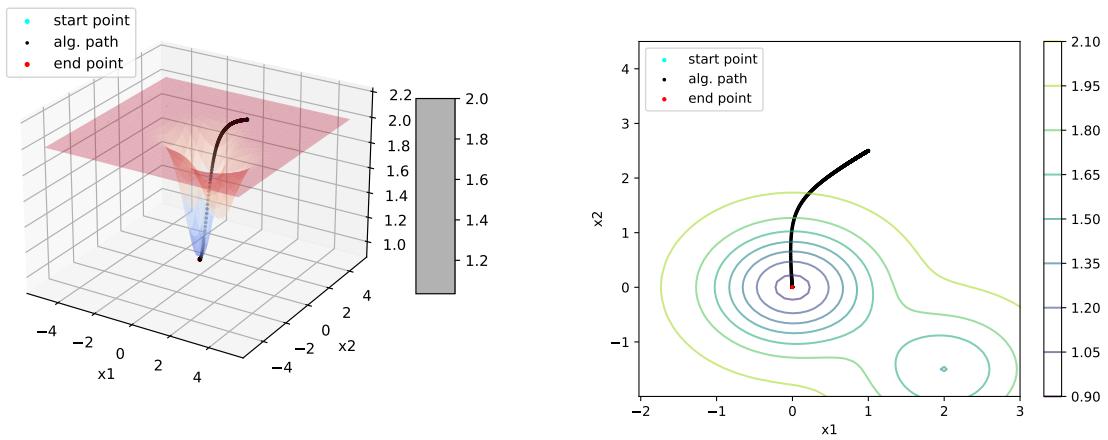
2.2.2. Testy dla $x_0=[1,2.5]$

| x0 | krok e | β | ϵ | max_it | xi | f_min(xi) | kryt. stopu | l. iteracji | krok e |
|---------|--------|---------|------------|--------|--------------------|-----------|--------------|-------------|--------|
| [1,2.5] | 0.2 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00147, 0.002] | 0.999 | brak poprawy | 242 | 0.2 |
| [1,2.5] | 0.05 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00147, 0.002] | 0.999 | brak poprawy | 965 | 0.05 |
| [1,2.5] | 0.01 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00147, 0.002] | 0.999 | brak poprawy | 4746 | 0.01 |
| [1,2.5] | 0.005 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00147, 0.0021] | 0.999 | brak poprawy | 9422 | 0.005 |
| [1,2.5] | 0.9 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00146, 0.002] | 0.999 | brak poprawy | 102 | 0.9 |

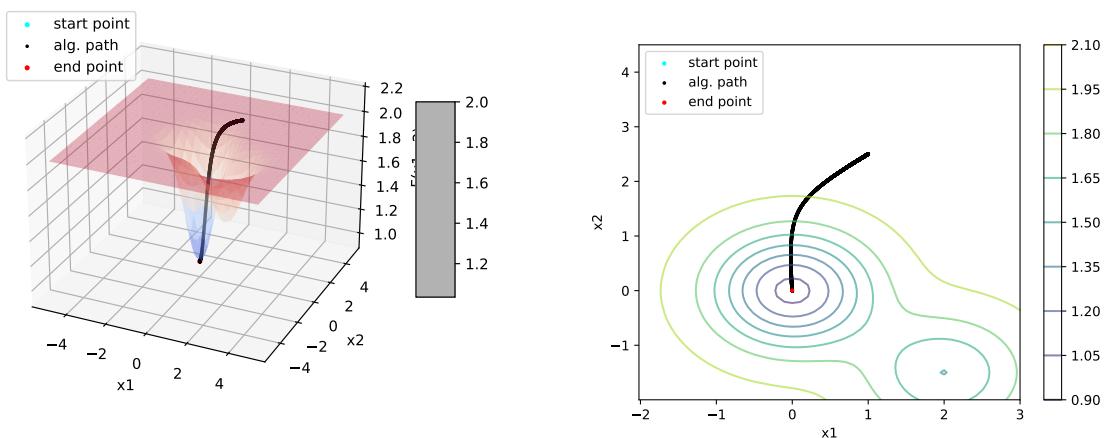
Tab. 2.7: Wyniki dla algorytmu gradientu prostego, przy zmianie długości kroku e
 $x_0 = [1,2.5]$



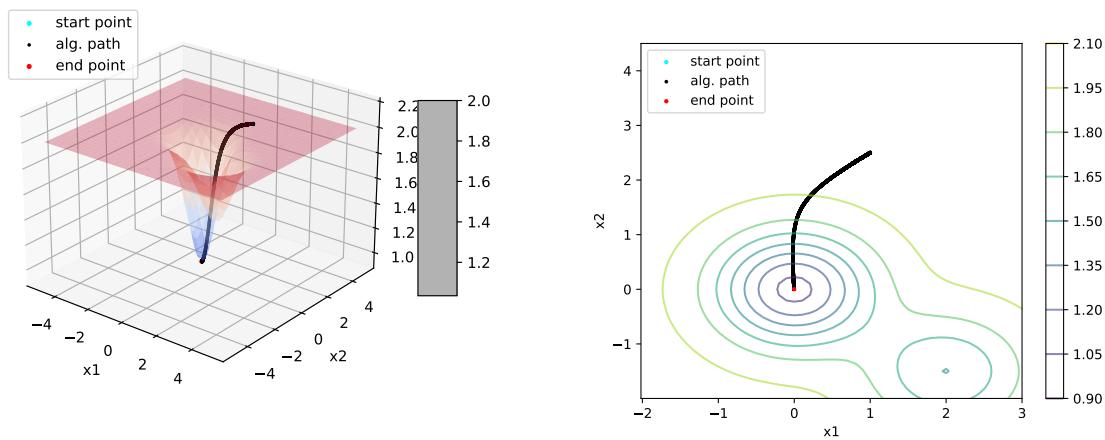
Rys. 2.23: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [1, 2.5]$ i początkowej długości kroku $e = 0.2$.



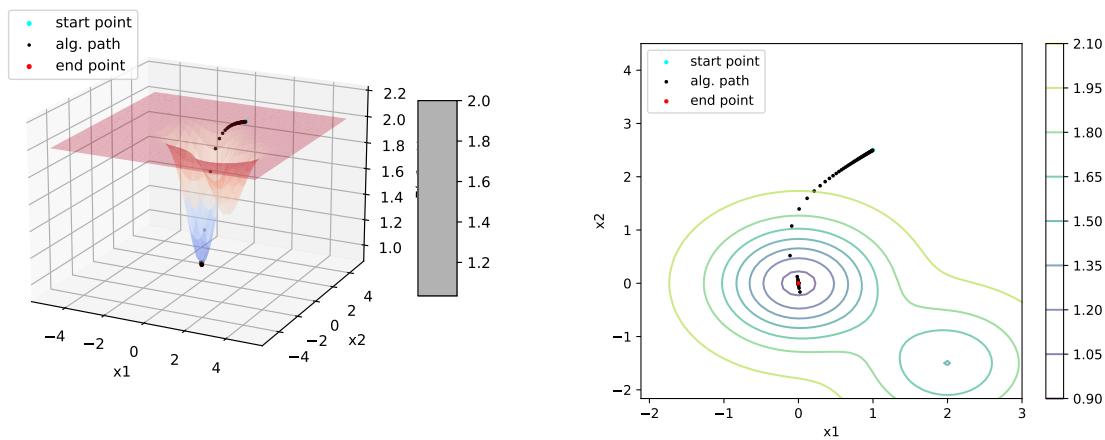
Rys. 2.24: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [1, 2.5]$ i początkowej długości kroku $e = 0.05$.



Rys. 2.25: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [1, 2.5]$ i początkowej długości kroku $e = 0.01$.



Rys. 2.26: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [1, 2.5]$ i początkowej długości kroku $e = 0.005$.

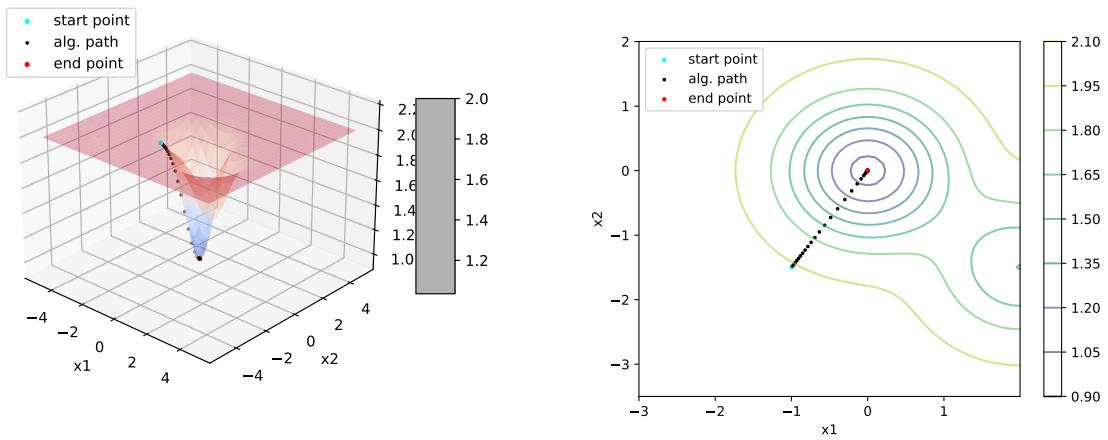


Rys. 2.27: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [1, 2.5]$ i początkowej długości kroku $e = 0.9$.

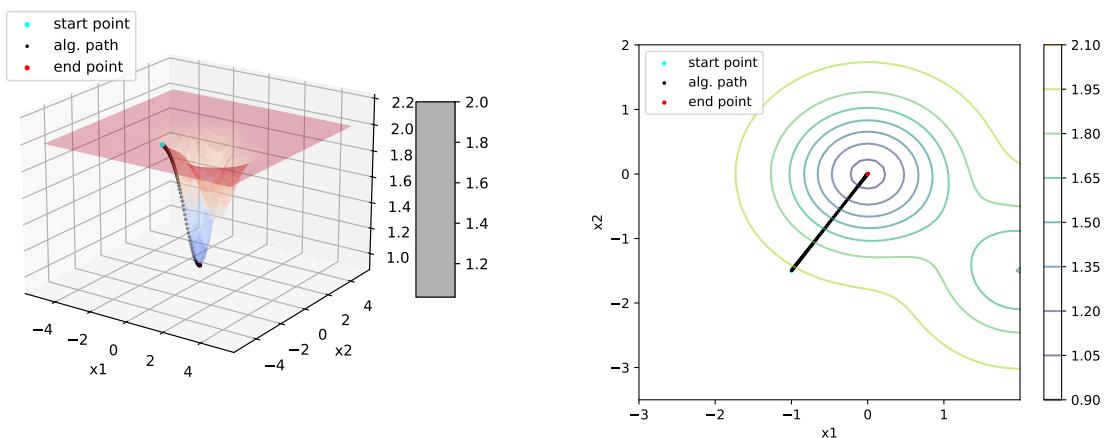
2.2.3. Testy dla $x_0=[-1,-1.5]$

| x_0 | krok e | β | ϵ | max_it | xi | $f_{\min}(xi)$ | kryt. stopu | l. iteracji | krok e |
|-----------|----------|---------|------------|--------|--------------------|----------------|----------------------|-------------|----------|
| [-1,-1.5] | 0.2 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00146, 0.002] | 0.999 | brak poprawy | 43 | 0.2 |
| [-1,-1.5] | 0.05 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00147, 0.0019] | 0.999 | brak poprawy | 169 | 0.05 |
| [-1,-1.5] | 0.005 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.0015, 0.00187] | 0.999 | brak poprawy | 1480 | 0.005 |
| [-1,-1.5] | 0.001 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.0017, 0.0015] | 0.999 | brak poprawy | 6597 | 0.001 |
| [-1,-1.5] | 0.9 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00146, 0.002] | 0.999 | gradient bliski zeru | 58 | 0.9 |

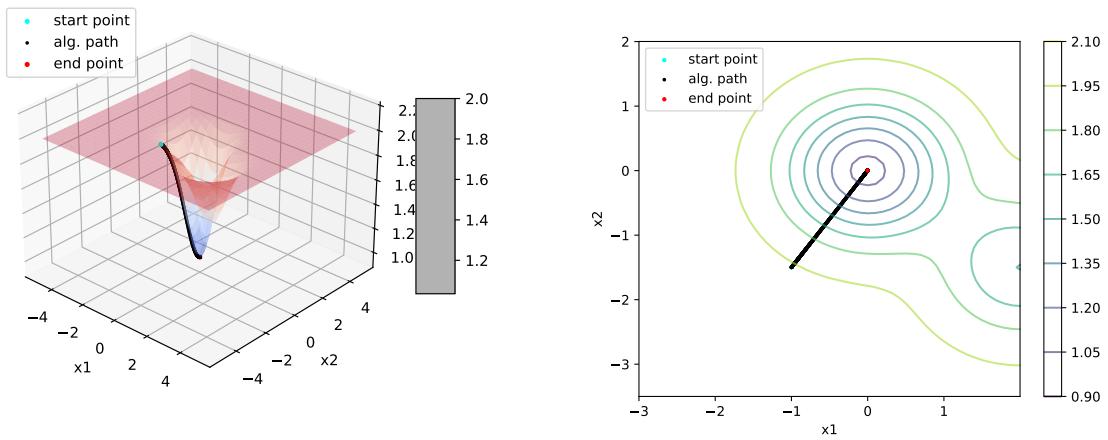
Tab. 2.8: Wyniki dla algorytmu gradientu prostego, przy zmianie długości kroku e
 $x_0 = [-1,-1.5]$



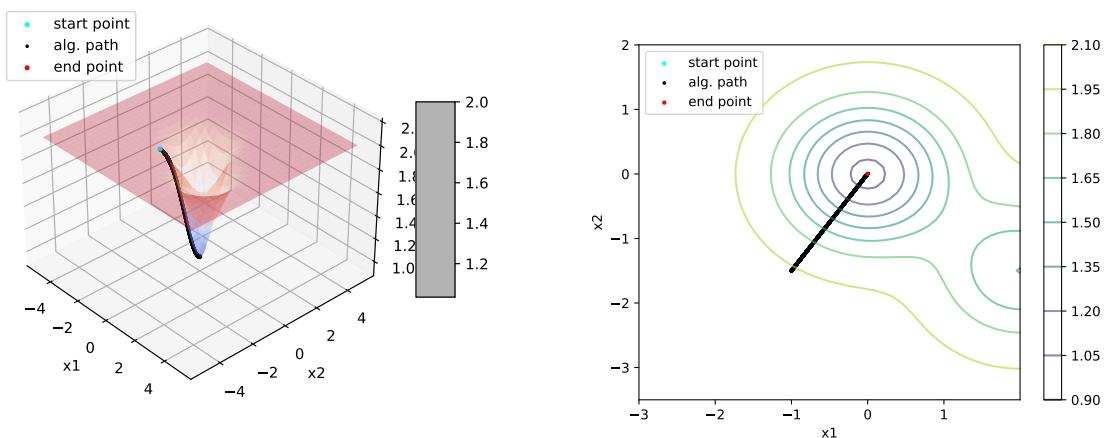
Rys. 2.28: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [-1, -1.5]$ i początkowej długości kroku $e = 0.2$.



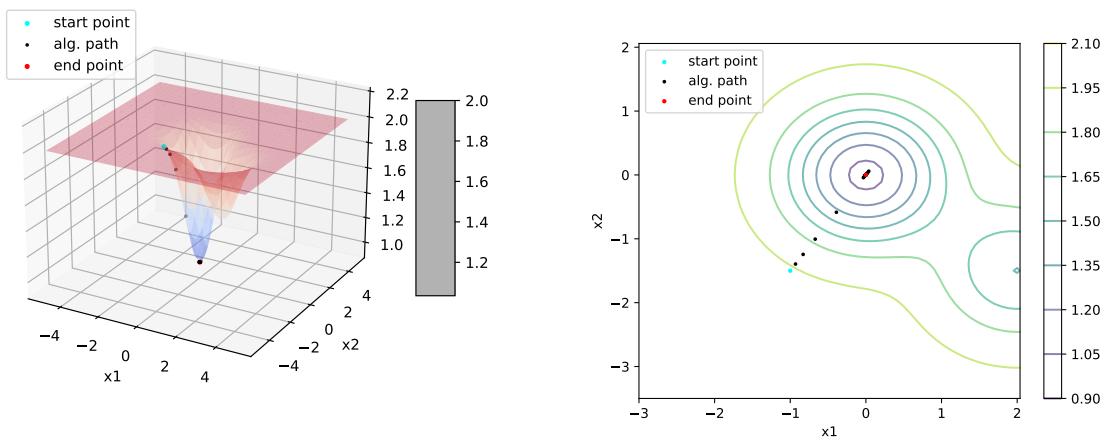
Rys. 2.29: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [-1, -1.5]$ i początkowej długości kroku $e = 0.05$.



Rys. 2.30: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [-1, -1.5]$ i początkowej długości kroku $e = 0.01$.



Rys. 2.31: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [-1, -1.5]$ i początkowej długości kroku $e = 0.001$.

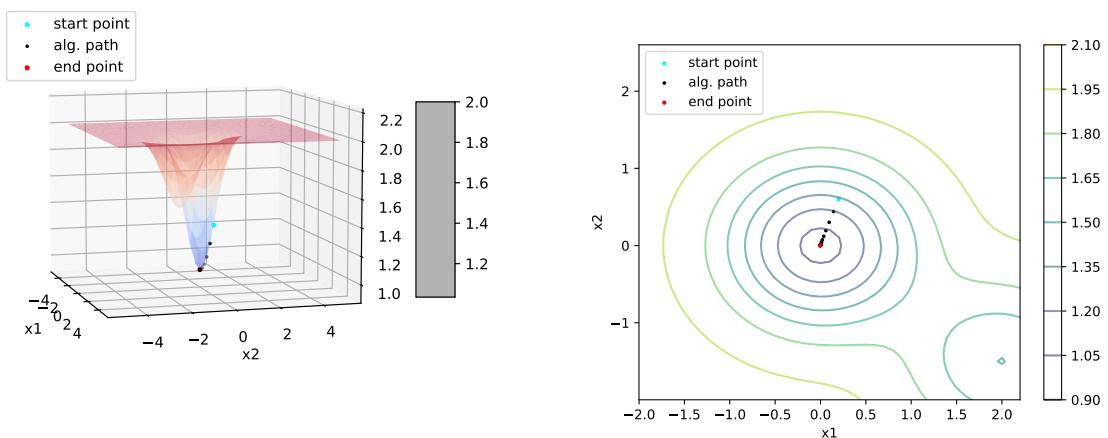


Rys. 2.32: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [-1, -1.5]$ i początkowej długości kroku $e = 0.9$.

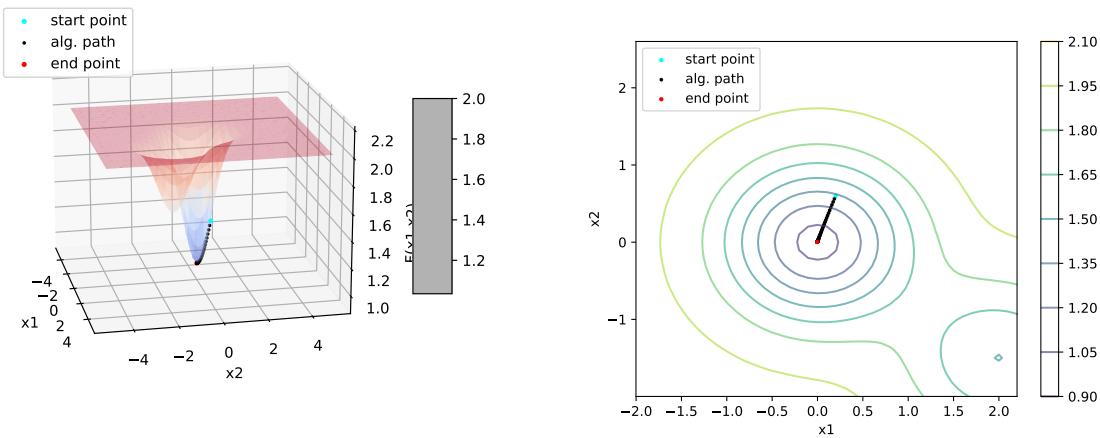
2.2.4. Testy dla $x_0=[0.2,0.6]$

| x_0 | krok e | β | ϵ | max_it | x_i | $f_{\min}(x_i)$ | kryt. stopu | l. iteracji | krok e |
|-----------|----------|---------|------------|--------|--------------------|-----------------|----------------------|-------------|----------|
| [0.2,0.6] | 0.2 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00146, 0.002] | 0.999 | brak poprawy | 27 | 0.2 |
| [0.2,0.6] | 0.05 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00147, 0.0019] | 0.999 | brak poprawy | 110 | 0.05 |
| [0.2,0.6] | 0.001 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.0013, 0.0024] | 0.999 | brak poprawy | 3692 | 0.001 |
| [0.2,0.6] | 0.9 | 0.9 | 1e-06 | 10000 | [-0.00146, 0.002] | 0.999 | gradient bliski zeru | 56 | 0.9 |

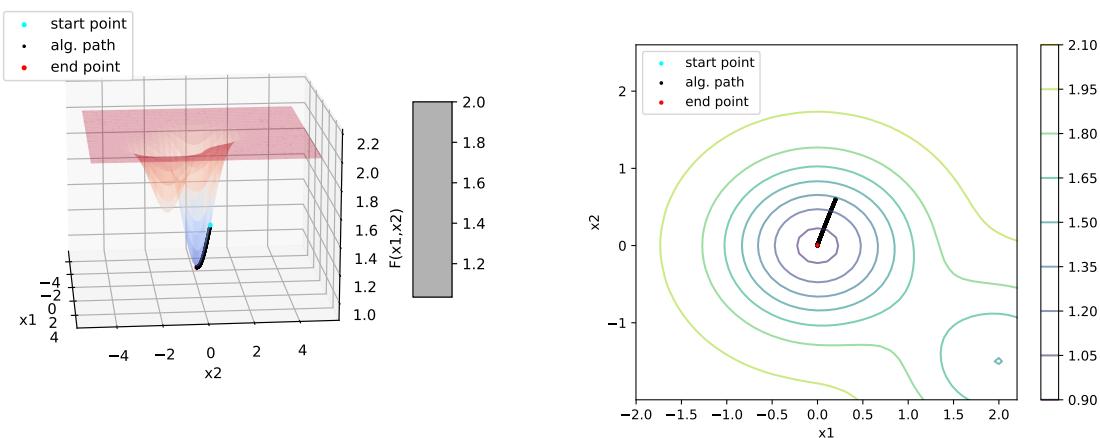
Tab. 2.9: Wyniki dla algorytmu gradientu prostego, przy zmianie długości kroku e
 $x_0 = [0.2,0.6]$



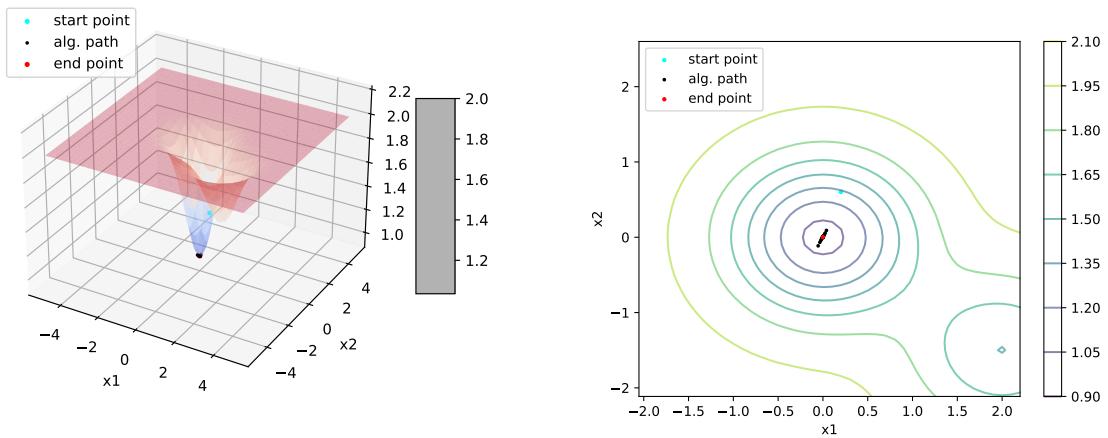
Rys. 2.33: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [0.2, 0.6]$ i początkowej długości kroku $e = 0.2$.



Rys. 2.34: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [0.2, 0.6]$ i początkowej długości kroku $e = 0.05$.



Rys. 2.35: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [0.2, 0.6]$ i początkowej długości kroku $e = 0.001$.



Rys. 2.36: Wykresy: trajektorii znajdowania minimum funkcji w trójwymiarze oraz na mapie konturowej dla punktu startowego $x_0 = [0.2, 0.6]$ i początkowej długości kroku $e = 0.9$.

2.2.5. Wnioski

Metodę gradientu prostego przetestowano również dla problemu minimalizacji funkcji dwóch zmiennych $g(x) = 2 - \exp(-x_1^2 - x_2^2) - 0.5 \exp(-(x_1 + 1.5)^2 - (x_2 - 2)^2)$, dla czterech różnych punktów startowych oraz zmian długości kroku e . Podobnie jak w przypadku funkcji jednowymiarowej, wyniki eksperymentów pokazują, że algorytm działa najlepiej, a więc najszybciej zbiega do satysfakcjonujących przybliżeń minimum funkcji, dla długości kroku e rzędu części dziesiętnych. Zauważalna jest również różnica w liczbie iteracji, po której algorytm jest zatrzymany, zależna od odległości punktu startowego od współrzędnych punktu minimum. Przeprowadzono testy dla punktu startowego znajdującego się blisko punktu $[0,0]$ - dla $x_0=[0.2,0.6]$. Wyniki widoczne w tabeli 2.9, dla $e = 0.2$ i $e = 0.9$ pokazują, jak szybko w tych przypadkach zachodziła minimalizacja.

Natomiast dla punktu startowego $[2, -2]$, a więc dosyć oddalonego od współrzędnych minimum, lecz nadal rozsądnie, dla małego kroku tj. $e = 0.01$ algorytm przeszedł przez maksymalną liczbę iteracji i nadal znajdował się daleko od minimum, co jest wyraźnie widoczne na rysunku 2.21. Z kolei, dla x_0 znajdujących się bliżej minimum, algorytm radził sobie nawet z bardzo małymi długościami kroku, przykładowo dla $x_0=[-1, -1.5]$ i $e = 0.001$, odnaleziono zadowalające rozwiązanie po 6597 iteracjach.